

Pullopastia presidenttiehdokailta

4/2018

18.1.2018

Itämeren suojelutyötä jatkettava jännitteistä huolimatta

Matti Vanhanen
Presidenttiehdokas

Itämeren alue on merkittävä. Sen vaikutusalueella asuu noin 100 miljoonaa asukasta, liikennemäärät ovat maailmankin mittakaavassa valtavat, alueen kulttuurihistoria on aarre ja sen alueella kohtaa kylmän sodan jälkeinen Venäjä ja Nato. Meri itse on ehkä saastunein koko maailmassa. Meille suomalaisille Itämeri on henkireitti maailman markkinoille.

Vajaa kymmenen vuotta sitten kutsuimme presidentti Tarja Halosen ja hallituksen puheenjohtaja Ilkka Herlinin kanssa koolle Baltic Sea Action Summitin, jossa Itämeren alueen poliittinen johto, elinkeinoelämä ja ympäristötyötä tekevät kokoontuivat yhteen. Tarvetta sille olisi nytkin. Presidenttinä pyrkisin kokoamaan huippukokouksen uudelleen.

Silloin metodina oli kerätä osallistujien sitoumuksia meren puolesta. Antamistani Suomen kahdesta sitoumuksesta erityisesti ravinteiden kierrätyksen mallimaaksi pyrkiminen on tuottanut paljon toimia sen jälkeen. Esimerkiksi Sipilän hallituksen ohjelman painotus ja panostukset kiertotalouteen vie sitoumusta eteenpäin.

Edelleen sekä pistekuormitus että hajakuormitus mereen ovat liian suuria. Myönteisimmät tulokset näkyvät Suomenlahden itäosissa Pietarin jätevedenpuhdistustoimien ansiosta.

Ympäristöyhteistyön pitää jatkua poliittisista erimielisyyksistä riippumatta, eikä ratkaisematon Ukrainan kriisi saa heikentää ympäristöön liittyvää yhteydenpitoa.

Sotilaallisen turvallisuuden puolella Venäjä ja Nato kohtaavat Itämerellä. Sotilaallisen läsnäolon vahvistuminen varsinkin eteläisellä Itämerellä alkoi reaktiona Venäjän toimiin Ukrainassa. Itämerellä maltti on pitänyt molemmilla, enkä usko kummankaan tekevän virheitä jatkossakaan.

Eri osapuolet ovat tottuneet vallitsevaan asetelmaan, jonka yksi elementti on Suomen ja Ruotsin sotilasliitton kuulumattomuus. Tätä vakiintunutta suurstrategista asetelmaa ei kannata ehdoin tahdoin järkyttää. Naton ja Venäjän rajan tuominen Suomeen olisi merkittävä muutos, jota suomalaisten ei kannata tehdä.

Perinteiselle liennytyksellekin olisi Itämerellä tarvetta heti kun Ukrainan kriisiin saadaan ratkaisu. Usein ajatellaan, että Itämeren alueella oleva asevoimien vastakkaisuus olisi vain heijastumaa Ukrainan kriisistä. Se on minustakin pääsyy vastakkainasetteluun nyt. Mutta emme saa sulkea silmiä myöskään siltä, että reaalisesti asevoimien näkyvä läsnäolo täällä myös itsessään synnyttää riskin.

Itämerellä eräs liennytyksen väline olisi muiden kuin sotilasviranomaisten nykyistä tiiviimpi yhteistyö ja yhteinen harjoitustoiminta. Tällä tarkoitan lähinnä yhteistyötä meripelastuksen ja öljyntorjunnan puolella.

Kävin lapsena uimakoulun Suomenlahdella Laajalahden rannassa. Toivon todella, että uimakouluja voidaan siellä tulevaisuudessakin järjestää. Toiveen eteen on haluttava tehdä yhteistyötä.

Sarjan kirjoitukset löydät [täältä](#).

Centrum Balticum on pyytänyt jokaiselta presidenttiehdokkaalta Pullopostia.